

LOI Hogeschool

B Opleiding tot leraar Basisonderwijs

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In juni 2020 is de bestaande deeltijd Opleiding tot leraar Basisonderwijs van LOI Hogeschool in Leiderdorp bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het panel beoordeelt de opleiding **positief**.

De Opleiding tot leraar Basisonderwijs van LOI Hogeschool heeft een geheel eigen opzet binnen de Nederlandse lerarenopleidingen door het concept van afstandslernen. Studenten laten goede resultaten zien in de eindwerken. De opleiding speelt in op kansen die de samenwerking met het werkveld biedt en spreekt een specifieke, meestal werkende, doelgroep aan. Het betreft een procesmatig nauwkeurig ingerichte opleiding waarvan met name de onderwijsleeromgeving nog verrijkt en meer samenhangend gemaakt kan worden. Het zou een mooie stap zijn om studenten en docenten meer vanuit hun enthousiasme voor het vak van leraar te kunnen laten studeren en samenwerken, door te gaan opleiden vanuit een breed geïntegreerde, gedeelde visie op het leraarschap.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding hanteert adequate beoogde leerresultaten op hbo-bachelorniveau, die bestaan uit landelijk vastgestelde kaders: de kennisbases (generiek, taal, rekenen en kern- en profielvakken) en de wettelijke bekwaamheidseisen uit de *Wet op de beroepen in het onderwijs* (de wet BIO, 2017: de vakinhoudelijke, de vakdidactische en de pedagogische bekwaamheid). Deze kaders zijn landelijk ontwikkeld in samenspraak met het werkveld. De opleiding legt een eigen accent binnen het profiel door aan de wettelijke bekwaamheidseisen 'professioneel en collegiaal bekwaam' toe te voegen om studenten in het verlengde hiervan te stimuleren om zich ook na de opleiding verder te ontwikkelen. In diverse matrices heeft de opleiding inzichtelijk gemaakt hoe de bekwaamheidseisen, de kennisbases, het programma en de Dublin descriptoren samenhangen. De exacte rol van de SBL-competenties dient hierbij verhelderd te worden. De opleiding onderhoudt op actieve wijze contact met het werkveld en het opleidingsveld over haar profiel en de ontwikkelingen in het hoger onderwijs. Een belangrijke aanbeveling is om een sterkere eigen visie op het leraarschap te ontwikkelen om meer samenhang te creëren in het programma en de toetsing (zie ook standaard 2 en 3).

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding is procesmatig nauwkeurig ingericht, heeft een deskundig en enthousiast docententeam en stelt studenten in de gelegenheid om de beoogde leerresultaten te behalen. De opleiding bestaat grotendeels uit afstandsonderwijs via de adequaat ingerichte online leeromgeving *LOI Campus* en biedt daarnaast elf contactdagen aan. Dit flexibele onderwijsconcept waarbij studenten in eigen tijd en tempo kunnen studeren trekt een specifieke doelgroep van volwassen studenten aan. Binnen de uitwerking van het flexibele concept liggen nog belangrijke kansen om de onderwijsleeromgeving te verrijken en meer samenhang te creëren. Studenten laten een pragmatische wijze van studeren zien en hebben soms beperkt overzicht over de verschillende onderdelen. Ook werken huiswerkdocenten nog te veel vanuit geïsoleerde taken. De samenhang binnen het curriculum kan worden versterkt via onder andere een goed geïntegreerde visie op het leraarschap, meer intervisie tussen huiswerkdocenten en een betere studiebegeleiding. Het onderzoeken van

risico's voor langstuderen en uitval is aan te bevelen om meer richting te geven aan een goede studiebegeleiding. Het praktijkleren in deze opleiding bestaat uit zes praktijkintegratiemodules op een stageplek (elk 5 EC) en de LiO-stage (20 EC). Er worden passende, heldere eisen voor de praktijkbegeleider en de stageschool gehanteerd en het praktijkleren is hiermee in de basis goed ingericht wat betreft uren en eisen. De aansluiting tussen de stageplaats en de opleiding kan verbeterd worden: de opleiding dient binnen het flexibele concept beter te borgen dat studenten vroegtijdig in de opleiding goed aansluitende opdrachten in de praktijk kunnen uitvoeren. Studenten leren voldoende onderzoeksvaardigheden, waarbij de opleiding er bewust voor kiest om onderzoeksvaardigheden in te zetten ter ondersteuning aan het leraarschap. De internationale oriëntatie binnen de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit, wat met name in de module Internationalisering tot uiting komt.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Regelingen en procedures voor toetsing en beoordeling staan adequaat beschreven in de *OER Lerarenopleiding Basisonderwijs 2019-2020*. De EVC-procedure en vrijstellingsregeling zijn zorgvuldig ingericht, waarbij studieduurverkorting mogelijk is. De examencommissie vervult haar taken voor de borging van toetsing en beoordeling volgens de wettelijke vereisten en heeft een proactieve houding met betrekking tot de borging van het eindniveau. De toetsing is voldoende gevarieerd en bestaat met name uit schriftelijke theorie-examens, inzendopgaven en praktijkintegratieopdrachten. Het afstudeerprogramma bestaat uit de LiO-stage en het afstudeeronderzoek. Toetsen worden door meerdere deskundigen ontwikkeld en er is voldoende aandacht voor scholing in het kader van toetsdeskundigheid. De toetsen en de uitwerkingen van studenten zijn over het algemeen op het gewenste niveau. Wel wordt er bij de ontwikkeling van toetsen een vrij complex en omvangrijk geheel van uitgangspunten en eisen gehanteerd. Een meer beknopte en transparante beschrijving van het hoofddoel van de toetsen is wenselijk om de kwaliteit van de toetsen te vergroten. Studenten kunnen zich over het algemeen vinden in de feedback en beoordelingen die zij krijgen. Bij de inzendopgaven kunnen de coherentie tussen feedback van de verschillende examinatoren en de opvolging van feedback nog worden verbeterd.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Ten tijde van de visitatie heeft de opleiding 19 afgestudeerden. Het werkveld is positief over het niveau van deze afgestudeerden. Afgestudeerden bezitten goede professionele vaardigheden en zij vinden gemakkelijk een (nieuwe) baan. Bij het afstuderen maken studenten een mooie ontwikkelingsstap naar een professionele, onderzoekende houding. Binnen de LiO-stage komen studenten tot goede praktijkproducten en de afstudeeronderzoeken worden systematisch aangepakt. Afgestudeerden laten een brede blik op het werkveld zien en bereiken daarnaast diepgang binnen het onderwerp van het onderzoek. Studenten dienen nog meer aangemoedigd te worden om internationale wetenschappelijke bronnen te gebruiken voor de onderbouwing van de afstudeeronderzoeken. Gegeven beoordelingen voor het afstuderen zijn herkenbaar, waarbij het interessant zou zijn om te onderzoeken waarom er relatief veel 'middenscores' zijn bij de afstudeeronderzoeken. De feedback op de LiO-stage is van een goede kwaliteit. De oordelen bij de afstudeeronderzoeken kunnen nog beter onderbouwd worden door de beoordelaars.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding	5
Schets van de opleiding	7
Beoordeling NVAO-standaarden	9
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	10
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	12
Standaard 3 Toetsing	18
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	22
Eindoordeel over de opleiding	24
Aanbevelingen	25
Bijlagen	26
Bijlage 1 Bezoekprogramma	27
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	29
Bijlage 3 Curriculumoverzicht	30

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande deeltijd hbo-bachelor Opleiding tot leraar Basisonderwijs van LOI Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van LOI Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 30 juni 2020. Het visitatiepanel bestond uit:
Mevrouw P. Waerniers (voorzitter, domeindeskundige)
Mevrouw dr. D.M.A. Sluijsmans (domeindeskundige)
De heer R. Tips (domeindeskundige)
Mevrouw M.M. Pille (studentlid)

Mevrouw drs. M. Schoots, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding maakt onderdeel uit van de visitatiegroep HBO Pabo groep 1 met inleverdatum 01-11-2020. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen ter beschikking gesteld aan het panel en is een online videooverleg met het panel gepland om de visitatie voor te bereiden. De keuze om het vooroverleg online te laten plaatsvinden is ingegeven voor de maatregelen tegen het COVID-19 virus. Dit vooroverleg heeft twee weken voor het visitatiebezoek plaatsgevonden. De panelleden zijn tijdens het vooroverleg geïnstrueerd over de werkwijze volgens de NQA-handleiding en het NVAO-kader. Vervolgens heeft het panel de aanpak, rolverdeling en werkwijze voor het visitatiebezoek besproken. Het panel heeft gesproken over de indrukken en observaties die zijn verkregen vanuit het zelfevaluatierapport en de bijlagen. Ook zijn de meningen over de geselecteerde eindwerken gedeeld. Het was niet nodig om eindwerken door een tweede panellid te laten bestuderen, omdat het panel positief was over het niveau van de eindwerken. Informatie uit het vooroverleg is uitgewerkt naar een agenda met vraagpunten voor de bezoekdag. Deze vraagpunten hebben in overleg met de opleiding geleid tot een verdere stroomlijning van de bezoekdag.

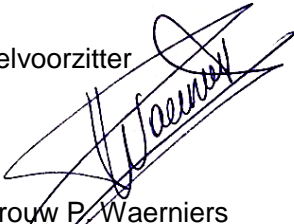
De opleiding heeft na het vooroverleg in een online videobijeenkomst met het panel een korte toelichting gegeven op de online leeromgeving van de opleiding: *LOI Campus*. Na het vooroverleg heeft het panel de documentatie die normaliter ter inzage ligt op de bezokedag op afstand bestudeerd. Het betrof met name toetsmateriaal en verslagen van de beroepenveldcommissie en de examencommissie. Hiermee is getracht het aantal contactmomenten met papier/laptops ter plaatse in te perken in het kader van de maatregelen tegen het COVID-19 virus. Ook kon de bezokedag worden ingekort met de tijd die normaliter voor materiaalbestudering is ingeroosterd.

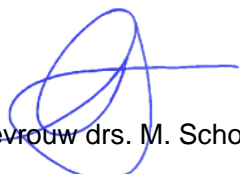
Tijdens de bezokedag heeft het panel gesproken met diverse groepen (zie bijlage 1). De bezokedag heeft plaatsgevonden in Leiderdorp. Aan studenten en docenten is de mogelijkheid geboden om in vertrouwen zaken met het panel te bespreken, buiten de geplande gesprekken om. Hiervan heeft één student gebruik gemaakt in de vorm van een e-mail bericht. Deze student was ontevreden over de service van LOI Hogeschool. Ongeveer een derde van de studenten, docenten/examinatoren en werkveldvertegenwoordigers heeft deelgenomen aan de gesprekken via een online videoverbinding. De overige gespreksdeelnemers waren fysiek aanwezig. Aan het einde van de bezokedag is de tijdens de visitatie verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel de voorlopige eindoordelen en belangrijkste bevindingen meegedeeld aan de opleiding.

Na het visitatiebezoek heeft de secretaris op basis van alle informatie en de meningen van de panelleden een conceptrapportage opgesteld en voorgelegd bij alle panelleden. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 18 augustus 2020

Panelvoorzitter
Mevrouw P. Waerniers

Secretaris
Mevrouw drs. M. Schoots

Schets van de opleiding

LOI Hogeschool

LOI Hogeschool streeft ernaar om via afstandsonderwijs toegankelijke, arbeidsmarktrelevante en flexibele opleidingen aan te bieden aan werkende volwassenen. Het afstandskoncept is hierbij kenmerkend en er wordt voor de uitvoering van het onderwijs vooral met freelance professionals samengewerkt. De opleiding wordt binnen LOI Hogeschool aangestuurd door een programmamanager, een servicemanager en een realisatiemanager. De programmamanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het programma. Daarnaast is er een servicemanager die verantwoordelijk is voor de dagelijkse aansturing en het aanspreekpunt is voor docenten en specifieke vraagstukken rondom studenten. Verder is er een realisatiemanager die zorgt voor de ontwikkeling van het lesmateriaal. De programmamanager werkt nauw samen met de programmaleider, een specialist in het vakgebied van de opleiding die de 'kenniseigenaar' van de opleiding is.

De opleiding

De Opleiding tot leraar Basisonderwijs van LOI Hogeschool is één van 32 lerarenopleidingen voor basisonderwijs in Nederland. De opleiding is een deeltijdopleiding die volgens het principe van afstandsonderwijs wordt aangeboden voor een doelgroep van volwassenen met werkervaring. De opleiding wordt sinds 2013 aangeboden en heeft de laatste jaren een toenemende instroom variërend tussen ongeveer 80 en 130 studenten per jaar. Ten tijde van de visitatie heeft de opleiding 19 afgestudeerden. De opleiding neemt -ondanks een goedgekeurde aanmelding hiervoor- geen deel aan het experiment leeruitkomsten, omdat zij landelijke ontwikkelingen met betrekking tot flexibele routes en zij-instroom binnen lerarenopleidingen wil afwachten alvorens een nieuw curriculum te ontwikkelen. Naast de afstandsroute biedt de opleiding ook een klassikale studieroute aan, waarvan tot nu toe nog geen studenten gebruik hebben gemaakt.

Terugblik vorige visitatie

De opleiding is in 2013 'positief onder voorwaarden' beoordeeld via een Toets Nieuwe Opleiding. Positieve punten die het toenmalige visitatiepanel zag waren onder andere het niveau van ontwikkelaars, docenten en begeleiders en de multimediale ondersteuning van het curriculum. In totaal werden er tien voorwaarden voor een positief oordeel gesteld. Later in 2013 heeft de opleiding een verbeterplan aangeleverd, dat in 2014 positief is beoordeeld door de NVAO. Het belangrijkste verbeterpunt betrof de borging van de vaardigheidsverwerving binnen het programma. Andere punten betroffen de samenhang vanuit een gedeelde visie, aanpassingen binnen de OER, de studievolverde, internationalisering, brongebruik en keuzemodules. Het huidige panel heeft de verbeteracties van de vorige visitatie nagelopen en is van mening dat de meeste van de in 2013 geformuleerde verbeterplannen na 2014 adequaat verder zijn opgepakt door de opleiding. Punten die nog verder kunnen worden verbeterd staan nader beschreven bij standaard 2 en 4.

Curriculum

Het programma is opgebouwd uit acht thema's waaronder steeds een aantal modules vallen. De opleiding heeft het programma opgezet in een voorkeursvolgorde, maar modules kunnen grotendeels in flexibele volgorde worden gevolgd. Zie Bijlage 3 voor het curriculumoverzicht.

Administratieve gegevens

Naam opleiding in CROHO	Opleiding tot leraar Basisonderwijs
Type en soort	Hbo-bachelor
Variant	Deeltijd
Graad	Bachelor of Education
Studielast	240 EC
Locatie	Afstandsonderwijs en blended learning vanuit Leiderdorp
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT code CROHO	34808
Financiering	Onbekostigd
Visitatiegroep	HBO Pabo groep 1
Inleverdatum	01-11-2020

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding hanteert adequate beoogde leerresultaten op hbo-bachelorniveau, die bestaan uit landelijk vastgestelde kaders: de kennisbases (generiek, taal, rekenen en kern- en profielvakken) en de wettelijke bekwaamheidseisen uit de *Wet op de beroepen in het onderwijs* (de wet BIO, 2017: de vakinhoudelijke, de vakdidactische en de pedagogische bekwaamheid). Deze kaders zijn landelijk ontwikkeld in samenspraak met het werkveld. De opleiding legt een eigen accent binnen het profiel door aan de wettelijke bekwaamheidseisen ‘professioneel en collegiaal bekwaam’ toe te voegen. In lijn hiermee heeft de opleiding de ambitie om studenten zo toe te rusten, dat zij zich ook na de opleiding professioneel en collegiaal blijven ontwikkelen in hun beroep. De opleiding heeft in diverse matrices inzichtelijk gemaakt hoe de bekwaamheidseisen, de kennisbases, het programma en de Dublin descriptoren samenhangen. De exacte rol van de SBL-competenties dient verhelderd te worden. De opleiding onderhoudt op actieve wijze contact met het werkveld en het opleidingsveld over haar profiel en ontwikkelingen in het hoger onderwijs. Een belangrijke aanbeveling van het panel is om een sterkere eigen visie op het leraarschap te ontwikkelen om meer samenhang te creëren in het programma en de toetsing (zie ook standaard 2 en 3).

Onderbouwing

Beroepsbeeld

De opleiding kiest voor een brede blik op het beroep, zodat afgestudeerden door het gehele land en in diverse takken van het basisonderwijs kunnen komen te werken. Hierbij benoemt de opleiding een aantal kenmerken die een goede leraar basisonderwijs dient te bezitten. Het betreft onder andere een brede kennisbasis, een ‘goedgevulde koffer’ met didactische en pedagogische werkwijzen, oog voor nieuwe (ICT) ontwikkelingen, samenwerking, zelflerend vermogen en aandacht voor het unieke karakter van elk kind. Het panel is van mening dat binnen dit generieke beroepsbeeld duidelijker kan worden gemaakt welke specifieke competenties of eigenschappen volgens LOI Hogeschool nodig zijn om een goede leraar basisonderwijs te worden. Ook de wijze waarop de opleiding zich wil verhouden tot maatschappelijke ontwikkelingen zoals het lerarentekort kan naar mening van het panel nog verhelderd worden. Juist bij een afstandsopleiding kan een meer specifieke gedeelde visie volgens het panel voor meer samenhang in het programma en de toetsing zorgen (zie ook standaard 2 en 3).

Beoogde leerresultaten

Het panel concludeert dat de opleiding adequate beoogde leerresultaten hanteert die passen bij de oriëntatie, het niveau en het werkveld van de opleiding. De beoogde leerresultaten bestaan uit landelijk vastgestelde kaders: de kennisbases (ontwikkeld door ‘10voordeleraar’) en de wettelijke bekwaamheidseisen uit de *Wet op de beroepen in het onderwijs* (de wet BIO, 2017). Deze kaders zijn landelijk ontwikkeld in samenspraak met het werkveld. De kennisbases betreffen een

generieke kennisbasis, een kennisbasis voor taal, voor rekenen en kern- en profielvakken. De wettelijke bekwaamheidseisen zijn verdeeld in drie bekwaamheden: de vakinhoudelijke, de vakdidactische en de pedagogische. De opleiding heeft in diverse matrices inzichtelijk gemaakt hoe het programma, de bekwaamheidseisen, de kennisbases en de Dublin descriptors samenhangen.

Voor 2017 waren de landelijke bekwaamheidseisen binnen de wet BIO ondergebracht in zeven competenties: de zogenaamde SBL-competenties. Sinds 2017 zijn deze competenties geen onderdeel meer van de wet BIO. In het *Beroeps- en Opleidingsprofiel hbo-bacheloropleiding Leraar Basisonderwijs LOI*, (2014) ziet het panel deze competenties nog terug. Verder heeft het panel niet gezien hoe deze competenties precies nog worden ingezet binnen de opleiding. Ze komen bijvoorbeeld niet expliciet terug in de *Leer- en toetsplannen*. Het panel is van mening dat de SBL-competenties niet meer actueel zijn en adviseert de opleiding om duidelijk af te spreken of en hoe deze competenties nog worden gebruikt.

Profilering

De opleiding heeft een eigen accent gelegd bij de landelijke bekwaamheidseisen door zelf een vierde bekwaamheid toe te voegen. De opleiding beoogt hiermee om specifieke aandacht te vestigen op de leraar als (lerende) professional, ook nadat de student de opleiding heeft afgerond. Deze doelstelling sluit volgens het panel mooi aan bij de doelgroep van volwassen professionals. Het betreft professioneel en collegiaal bekwaam:

‘De leraar kan samenwerken met collega’s en zijn lessen met hen afstemmen. Hij levert zijn bijdrage aan de (onderwijskundige) ontwikkelingen op zijn school. Hij onderhoudt contacten met ouders en anderen die voor de leerlingen belangrijk zijn. Hij is in staat te reflecteren op zijn eigen professionele ontwikkeling. En hij draagt bij aan de professionele kwaliteit van de beroepsuitoefening. Hij is daarbij in staat om gebruik te maken van wetenschappelijk onderzoek of zelf onderzoek op te zetten.’

Samenwerking met het werkveld

De opleiding houdt aansluiting met het werkveld wat betreft haar profiel en onderwijs via de beroepenveldcommissie Education. Deze commissie adviseert de diverse lerarenopleidingen binnen LOI Hogeschool. In de beroepenveldcommissie hebben vertegenwoordigers van onder andere beroepsonderwijs en basisonderwijs zitting. Voorbeelden van recente adviezen zijn dat de opleiding waar mogelijk zou moeten samenwerken met andere opleidingen voor leraar basisonderwijs en om de samenwerking met detacheerders zoals Dit is Wijs (zie standaard 2) goed vorm te geven. Daarnaast hebben leden van de beroepenveldcommissie samen met de opleiding bijvoorbeeld een bezoek gebracht aan een voorbeeldstellende basisschool.

Het panel heeft kunnen zien dat de opleiding naast de beroepenveldcommissie ook op andere manieren actief zicht houdt op de werkveld- en onderwijsontwikkelingen. Zo overlegt de opleiding regelmatig met andere opleidingen tot leraar basisonderwijs, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en 10voordeleraar. Ook al neemt de opleiding als onbekostigd opleider geen deel aan het landelijke overleg voor opleidingen tot leraar basisonderwijs, de opleiding laat zich goed informeren over onderwerpen die worden besproken in dat landelijke overleg. Het panel waardeert deze initiatieven van de opleiding positief omdat de opleiding hiermee laat zien dat zij open staat voor constante verbetering.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding is volgens het panel procesmatig nauwkeurig ingericht, heeft een deskundig en enthousiast docententeam en stelt studenten in de gelegenheid om de beoogde leerresultaten te behalen. De opleiding bestaat grotendeels uit afstandsonderwijs via de adequaat ingerichte online leeromgeving *LOI Campus* en biedt daarnaast elf contactdagen aan. Dit flexibele onderwijsconcept waarbij studenten in eigen tijd en tempo kunnen studeren trekt een specifieke doelgroep van volwassen studenten aan. Het panel constateert dat er binnen de uitwerking van dit flexibele concept nog belangrijke kansen liggen om de onderwijsleeromgeving te verrijken en meer samenhang te creëren. Studenten laten een pragmatische wijze van studeren zien en hebben soms beperkt overzicht over de verschillende onderdelen. Ook werken huiswerkdocenten volgens het panel nog te veel vanuit geïsoleerde taken. De samenhang binnen het curriculum kan worden versterkt via onder andere een goed geïntegreerde visie op het leraarschap, meer intervisie tussen huiswerkdocenten en een betere studiebegeleiding. Het panel raadt de opleiding aan om risico's voor langstuderen en uitval te onderzoeken om meer richting te kunnen geven aan een goede studiebegeleiding. Het praktijkleren in deze opleiding bestaat uit zes praktijkintegratiemodules op een stageplek (elk 5 EC) en de LiO-stage (20 EC). Er worden passende, heldere eisen voor de praktijkbegeleider en de stageschool gehanteerd en het praktijkleren is hiermee in de basis goed ingericht wat betreft uren en eisen. De aansluiting tussen de stageplaats en de opleiding kan in de ogen van het panel verbeterd worden: de opleiding dient binnen het flexibele concept beter te borgen dat studenten vroegtijdig in de opleiding goed aansluitende opdrachten in de praktijk kunnen uitvoeren. Studenten leren voldoende onderzoeksvaardigheden, waarbij de opleiding er bewust voor kiest om onderzoeksvaardigheden in te zetten ter ondersteuning aan het leraarschap. De internationale oriëntatie binnen de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit, wat het panel met name in de module Internationalisering terugziet.

Onderbouwing

Concretisering leerresultaten

De opleiding heeft het programma ontwikkeld op basis van de beoogde leerresultaten en stelt studenten daarmee in staat om de beoogde leerresultaten te behalen. De kennisbases zijn herkenbaar in modules zoals Rekenen: eigen vaardigheid en OJW: geschiedenis. De bekwaamheidseisen zijn meer geïntegreerd opgenomen in modules. De beoogde leerresultaten zijn vertaald naar leerdoelen die in *Leer- en Toetsplannen* per module zijn beschreven. De leerdoelen geven voldoende richting aan het onderwijs, hoewel het in de ogen van het panel relatief veel leerdoelen per module betreft (zie standaard 3).

Onderwijsconcept

Het onderwijsconcept kenmerkt zich door afstandsonderwijs, dat is vormgegeven in de online leeromgeving *LOI Campus*. Studenten geven bij het panel aan dat zij bewust kiezen voor dit

concept en zij waarderen het dat zij op afstand kunnen studeren op een tijdstip en in een tempo dat bij ze past. Studenten lezen literatuur, bestuderen lesmateriaal en verwerken de lesstof vervolgens in praktijkintegratieopdrachten, inzendopgaven of een examen. Naast de zelfstudie, zijn er elf contactdagen gedurende de opleiding, waarvan er zes verplicht zijn. Ook geeft de opleiding regelmatig live webcolleges, bijvoorbeeld over seksualiteit en dyslexie. Studenten geven bij het panel aan dat een deel van de contactdagen zinvol en leerzaam is, zoals Bewegingsonderwijs en de proefjes van Natuur & techniek. Een ander deel van de contactdagen vinden studenten minder goed aansluiten op hun leerbehoefte, bijvoorbeeld voor Kunsteducatie waar studenten het gevoel hebben dat zij te weinig diepgaand met de inhoud van kunsteducatie bezig zijn. Soms komt dit volgens studenten omdat de inhoud van de contactdagen wordt aangepast aan deelnemers die de module nog niet (helemaal) hebben gevolgd. Een ander punt dat studenten noemen is dat contactdagen soms snel vol zitten en dat studenten dan een vrij lange tijd moeten wachten om de dag alsnog te volgen.

Didactisch gezien wordt het onderwijs binnen LOI Hogeschool ontwikkeld vanuit de Adult Learning Theory (Malcolm Knowles, 1973). Knowles heeft in deze theorie een aantal opvattingen over het leren van volwassenen samengebracht, zoals de behoefte om te weten waarom ze iets moeten leren, de (latent) aanwezige zelfsturing, de bereidheid om te leren wat bruikbaar is voor de praktijk en de verschillen in achtergrond van de lerende volwassene. Bij de uitwerking van het onderwijs heeft de opleiding vervolgens het ARCS-model of Motivational Design (John Keller, 1983) ingezet. Dit model gaat uit van vier condities voor een motiverende leeromgeving: attention, relevance, confidence en satisfaction. Het panel vindt de keuze voor deze modellen passen bij het opleiden van volwassenen met werkervaring. Wel kan het panel zich voorstellen dat de opleiding nog explicieter maakt hoe de keuze voor deze modellen verband houdt met de keuze voor het afstandsonderwijs.

Opzet van het programma

In Bijlage 3 staat het curriculumoverzicht. Concluderend stelt het panel dat de onderwijsleeromgeving procesmatig nauwkeurig is ingericht, waarbij afzonderlijke rollen en taken van docenten en de kwaliteitsprocessen duidelijk en concreet zijn beschreven. Bij de vertaling van die processen naar een rijke en samenhangende onderwijsleeromgeving ziet het panel nog diverse mogelijkheden voor verbetering.

In de Toets Nieuwe Opleiding in 2013 is de samenhang binnen de opleiding vanuit een gedeelde visie op leraarschap en opleiden een aandachtspunt geweest. Het panel ziet dat de opleiding hier positieve stappen in heeft gezet, in lijn met het verbeterplan dat de opleiding eind 2013 aan de NVAO heeft voorgelegd. De praktijkintegratieopdrachten aan het einde van elk thema zijn versterkt en er is meer aandacht gekomen voor de intervisie tussen docenten (zie Kwaliteit van het personeel). Het panel ziet op dit punt dat er nog verdere verbeterkansen liggen. Het panel respecteert het concept van flexibel afstandslernen waarvoor de opleiding zo bewust kiest, en moet tegelijkertijd concluderen dat de huidige uitwerking van dit concept nog niet tot een optimaal samenhangend curriculum leidt. Studenten met wie het panel sprak geven aan dat zij vrij functioneel studeren waarbij ze als het ware studietaken en opdrachten 'afvinken'. Studenten hebben hierbij niet altijd het totaaloverzicht over wat ze al gedaan hebben en wat ze nog moeten doen. Uit de gesprekken met studenten blijkt wel degelijk de bevoegenheid van studenten voor het leraarschap en het panel zou het mooi vinden als studenten meer vanuit die bevoegenheid kunnen studeren. Hierbij sluit het panel zich aan bij het advies van het panel in 2013 dat een

gedeelde visie op leraarschap (zie standaard 1) de samenhang kan versterken. Naast een goed geïntegreerde visie is het panel van mening dat diverse andere zaken kunnen bijdragen aan meer samenhang en bevlagenheid: meer intervisie en samenwerking tussen huiswerkdocenten en een betere studiebegeleiding. Deze zaken staan op andere plekken binnen deze standaard nader beschreven.

Inhoud van het programma

Het panel ziet dat de modules over het algemeen op het gewenste niveau zijn en adequate inhoud bevatten. De modules Onderwijskunde: passend onderwijs en Kunsteducatie kunnen wat betreft het panel nog geactualiseerd worden. Het programma zoals dat in Bijlage 3 staat, is wat betreft de opleiding de voorkeursvolgorde. De verschillende modules binnen een opleidingsfase (propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase) mogen in flexibele volgorde worden gevolgd en binnen de modules kunnen studenten zelf hun tempo bepalen. Studenten maken ruim gebruik van deze mogelijkheden. Studenten geven ook aan dat de ze de modules uit de propedeuse en hoofdfase wel degelijk door elkaar kunnen volgen. Het panel raadt de opleiding aan om hierin duidelijker keuzes te maken: de flexibiliteit en de OER dienen consistent te zijn en als de modules tot aan het afstuderen in flexibele volgorde gevolgd kunnen worden, dan dienen bijvoorbeeld ook borgingsmechanismen voor het vroegtijdig starten met praktijkleren ingebouwd zijn.

Studiebegeleiding

De begeleiding tijdens deze opleiding bestaat uit feedback en beoordelingen vanuit huiswerkdocenten, de optie om vragen te stellen aan huiswerkdocenten, studiebegeleiding van de coach en praktijkbegeleiding tijdens de stages (zie Praktijkleren). Studenten hebben een vast contact met de coach, die studenten met name begeleidt bij hun stages en studievoortgang. Studenten zijn over het algemeen tevreden over het contact met de huiswerkdocenten en hun coach.

Het panel kan zich goed voorstellen dat een model van zelfsturing in de begeleiding van studenten past bij deze opleiding. Toch ziet het panel nog uitdagingen binnen dit model. Studenten hebben bij het panel de wens geuit om via *LOI Campus* laagdrempeliger vervolgvragen te kunnen stellen en geven aan dat zij behoefte hebben aan meer actieve begeleiding op het gebied van studievoortgang. Ook studeren studenten relatief lang aan deze opleiding en de uitval ligt rond de 30 procent. Het panel adviseert de opleiding om beter in te spelen op de behoeften van studenten bij de studiebegeleiding en de studievoortgang proactiever te stimuleren. Het onderzoeken waar risico's voor langstuderen en uitval zitten voor verschillende typen instromende studenten kan helpen om richting te geven aan een betere studiebegeleiding.

Praktijkleren

In de praktijklijn ontwikkelt de student vaardigheden rondom het leraarschap aan de hand van praktijksituaties. De praktijklijn bestaat uit zes Praktijkintegratiemodules van elk 5 EC en de LiO-stage (20 EC). Het panel concludeert dat het praktijkleren adequaat is ingericht met voldoende stage-uren en heldere voorwaarden. Wel kan de opleiding beter borgen dat studenten vroegtijdig in de opleiding goed aansluitende opdrachten in de praktijk kunnen uitvoeren.

De kwaliteit van de stageplekken is volgens het panel goed geborgd. Studenten dienen zelf aan te tonen dat hun stageplek voldoet aan de gestelde criteria vanuit de opleiding. Een stageschool mag bijvoorbeeld geen 'zwakke school' zijn. Een stageplek mag ook de werkomgeving van de student zijn, mits de student uiteindelijk voldoet aan de eis van de opleiding dat deze op minimaal

drie verschillende scholen stageloopt. De opleiding dient de stageplek goed te keuren en bekijkt hierbij ook of de begeleiding op de stageschool voldoet aan de gestelde criteria. Deze praktijkbegeleider dient aantoonbaar opgeleid te zijn voor het begeleiden van leraren in opleiding. Indien de praktijkbegeleider zelf geen dergelijke bekwaamheid kan aantonen, dient deze de opleiding Bekwaam mentorschap van LOI Hogeschool te voltooien. Studenten geven aan dat de opleiding gedegen kijkt naar de geschiktheid van een stageplek en praktijkbegeleider. Praktijkbegeleiders worden door het stagebureau van LOI Hogeschool goed geïnformeerd over hun rol en taken, zo heeft het panel van de begeleiders vernomen. De student wordt tijdens de stages vanuit de opleiding adequaat begeleid door de coach.

Met de praktijkintegratiemodules sluiten studenten de verschillende modules binnen een thema geïntegreerd af met een opdracht op een stageschool. Voor elke praktijkintegratiemodule loopt de student minimaal 10 dagen stage. Bij deze praktijkintegratieopdrachten ziet het panel een aantal verbeterpunten. Een aandachtspunt is dat de praktijkintegratieopdrachten niet altijd goed aansluiten op de stageplek van de student. Soms volgt een student net een module waarbij wordt gevraagd om een opdracht voor kleuters te maken terwijl de student een stageplek in groep 8 heeft. Het panel ziet ook relatief veel opdrachten in de trant van 'wat zou je doen', terwijl het volgens het panel krachtiger is om een activiteit daadwerkelijk uit te voeren in de juiste praktijksituatie en daarop dan te kunnen reflecteren. Verder is het volgens studenten mogelijk dat -vanwege de flexibiliteit in volgorde van de modules- studenten soms relatief laat in de opleiding (het tweede of derde studiejaar) starten met hun eerste stage. Vroeg in contact komen met de praktijk is volgens het panel voor het vak van leraar cruciaal voor het leerproces. Het panel raadt de opleiding aan om beter te borgen dat studenten vroegtijdig goed aansluitende praktijkopdrachten kunnen uitvoeren in de praktijk. Hierbij denkt het panel in het bijzonder aan studenten die geen doorlopende werkplek in het basisonderwijs hebben. Aan het einde van de opleiding volgen studenten de voor een lerarenopleiding gebruikelijke LiO-stage, waarin de student opdrachten uitvoert terwijl deze zelfstandig voor de klas staat. De student dient hierbij minimaal 35 dagen zelfstandig les te geven. Tijdens elke stageperiode neemt de student naast het verzorgen van lessen en het maken van opdrachten deel aan de reguliere arbeidsprocessen op de school.

Samenwerkingen met het werkveld

De opleiding werkt actief samen met het werkveld om medewerkers binnen specifieke scholen(koepels) op te leiden. Zo is er een voorbeeld waarbij studenten binnen een samenwerking met detacheringsbureau Dit IS Wijs¹ een werkplek krijgen waar zij (een deel van) hun stage vervullen. Ook is er een samenwerking met de PI-scholen² waar onderwijsassistenten worden opgeleid tot bevoegd docent. Binnen deze samenwerkingen is er extra contact tussen LOI Hogeschool en de school waar de student stageloopt, om het onderwijs goed te laten aansluiten bij de betreffende school. Uit de gesprekken met de adviseur leren & ontwikkelen van LOI Hogeschool en verschillende samenwerkingspartners blijkt dat voor dergelijke samenwerkingstrajecten goed wordt afgewogen wat een reëel traject is voor een student. Zo worden de standaardprocedures voor vrijstellingen gehanteerd (zie standaard 3) en wordt met de

---

¹ Dit is Wijs biedt vacatures aan voor opdrachten in het primair- en voortgezet onderwijs (Bron: www.ditisiwijs.nl).

² PI-scholen verzorgen onderwijs aan kinderen met psychiatrische, sociaal-emotionele en/of gedragsproblematiek die het leren en functioneren in de weg staat. De scholen werken samen in een consortium: P17 (Bron: www.debasculepi-scholen.nl).

kandidaat afgewogen welke opleiding het beste past: de opleiding van LOI Hogeschool of bijvoorbeeld een andere deeltijdopleiding of zij-instroomtraject.

Internationale oriëntatie

De opleiding biedt studenten een internationale oriëntatie in de module Internationalisering (thema 7, 6 EC). Voor deze module doen studenten een onderzoek in een internationale context. Voorbeelden zijn een onderzoek naar de vormgeving van speciaal onderwijs in het buitenland of een onderzoek naar het gebruik van ICT in het onderwijs in diverse landen tijdens de maatregelen tegen COVID-19. Het panel vindt de internationale oriëntatie binnen de opleiding voldoen aan de basiskwaliteit vanwege de uitgebreide en goede onderzoeken zij gezien heeft voor de module Internationalisering. Naast deze specifieke module biedt de opleiding in diverse modules internationale literatuur aan. Het panel moedigt de opleiding aan om nog meer gebruik te maken van internationale bronnen (zie standaard 4).

Onderzoeksvaardigheden

Het panel vindt dat de opleiding voldoende aandacht besteedt aan onderzoeksvaardigheden. De opleiding heeft tot doel om studenten onderzoeksvaardigheden aan te leren waarbij een kritische, onderzoekende houding wordt gestimuleerd, het onderzoekend vermogen wordt ontwikkeld en studenten op de hoogte worden gebracht van wetenschappelijke ontwikkelingen binnen hun vakgebied. Deze onderdelen zijn opgenomen in de onderzoeksleerlijn die afgesloten wordt tijdens het afstudeeronderzoek. Onderzoek is in de visie van LOI Hogeschool ondersteunend aan het curriculum en studenten leren om onderzoeksvaardigheden te benutten voor een goede uitvoering van hun beroep als leraar.

Online leeromgeving

De *LOI Campus* vormt een belangrijke voorziening voor de opleiding, omdat studenten de opleiding doorlopen op basis van deze multimediale omgeving. Op de *LOI Campus* staat zowel algemene studie-informatie als module-informatie zoals de lesactiviteiten en 'contactknoppen' voor vragen aan docenten. Ook heeft het panel in *LOI Campus* concrete verwijzingen naar literatuur en andere bronnen gezien waardoor studenten kennis kunnen maken met een breed scala aan onderwijsbronnen. Studenten weten de benodigde bronnen goed te vinden en zijn over het algemeen tevreden over *LOI Campus*. Ook het panel vindt *LOI Campus* adequaat ingericht.

Instroom

Studenten vinden dat ze vooraf goed worden geïnformeerd over de opzet van de opleiding en het flexibele onderwijsconcept in open dagen, een gesprek met een studieadviseur of via de website. Het flexibele onderwijsconcept trekt een specifieke doelgroep van volwassen studenten die een sterke motivatie bezit voor het behalen van het diploma. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen. De instroom bestaat voor ongeveer de helft uit studenten met een mbo-vooropleiding en voor ongeveer de helft uit studenten met een havo-vooropleiding. Ongeveer de helft van de instromende studenten heeft een onderwijs gerelateerde werkplek. Het betreft functies in het mbo, voortgezet onderwijs, hoger onderwijs of basisonderwijs. Studenten vanuit verschillende vooropleidingen ervaren voldoende aansluiting op de opleiding. Studenten met een mbo-vooropleiding geven bij het panel aan dat zij de overgang van mbo naar het zelfstandig studeren bij LOI Hogeschool pittig maar haalbaar vinden.

Kwaliteit van het personeel

Het docententeam bestaat uit zeventig docenten, die op basis van hun deskundigheid en beschikbaarheid worden gekoppeld aan modules als ontwikkelaar, huiswerkdocent en/of beoordelaar. De opleiding zet steeds voldoende huiswerkdocenten in om vragen van studenten binnen 48 uur te kunnen beantwoorden, waardoor het aantal ingezette fte varieert. Studenten zijn over het algemeen tevreden over docenten en geven aan dat docenten snel reageren op ingediende opdrachten en vragen. Het panel heeft gezien dat de opleiding heldere en passende kwaliteitseisen stelt aan de inzet van docenten en dat het docententeam deskundig en enthousiast is. Van de docenten heeft 62 procent een masterdiploma en één docent is gepromoveerd. De docenten worden door LOI Hogeschool didactisch geschoold. Het feit dat docenten bijna allemaal recente ervaring hebben in het basisonderwijs is volgens het panel een belangrijke kracht van het docententeam. Bijscholing binnen het eigen vakgebied legt de opleiding primair bij de docent zelf, zoals dat past binnen een freelance-aanstelling. Het toevoegen van één of meer ervaren lerarenopleiders zou een mooie aanvulling op het docententeam zijn volgens het panel.

De afgelopen jaren heeft de opleiding inspanningen geleverd om de samenwerking met en tussen docenten te versterken. Er zijn transparant omschreven profielen en handelingsrichtlijnen voor huiswerkdocenten, er wordt periodiek met hen geëvalueerd en er is regelmatig contact tussen het opleidingsmanagement en de docenten via e-mail, telefoon en in bijeenkomsten voor alle docenten. Docenten zijn hierdoor bekend met de pedagogische en didactische visie van de opleiding en de eisen die er aan studenten worden gesteld binnen de opleiding. Een deel van de docenten, zoals afstudeerbegeleiders of praktijkexaminatoren komt één of twee keer per jaar bij LOI Hogeschool samen voor inhoudelijke intervisie op een bepaald studieonderdeel. Het panel is van mening dat dergelijke intervisie ook voor huiswerkdocenten zinvol zou zijn. Het panel ziet dat huiswerkdocenten wel aansluiting hebben met de vaste medewerkers van LOI Hogeschool maar beperkt in contact zijn met de andere docenten binnen de module of het thema dat ze verzorgen. De taken die huiswerkdocenten uitvoeren zijn afgebakend en worden zo vanuit een relatief geïsoleerde positie uitgevoerd. Meer intervisie en samenwerking tussen de huiswerkdocenten is naar mening van het panel noodzakelijk voor een meer samenhangend curriculum.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Regelingen en procedures voor toetsing en beoordeling staan adequaat beschreven in de *OER Lerarenopleiding Basisonderwijs 2019-2020*. De EVC-procedure en vrijstellingsregeling zijn zorgvuldig ingericht, waarbij studieduurverkorting mogelijk is. De examencommissie vervult haar taken voor de borging van toetsing en beoordeling volgens de wettelijke vereisten en heeft hierbij een proactieve houding aan het panel laten zien met betrekking tot de borging van het eindniveau. De toetsing is voldoende gevarieerd en bestaat met name uit schriftelijke theorie-examens, inzendopgaven en praktijkintegratieopdrachten. Het afstudeerprogramma bestaat uit de LiO-stage en het afstudeeronderzoek. Toetsen worden door meerdere deskundigen ontwikkeld en er is voldoende aandacht voor scholing in het kader van toetsdeskundigheid. Het panel vindt de toetsen en de uitwerkingen van studenten over het algemeen op het gewenste niveau. Wel ziet het panel dat er bij de ontwikkeling van toetsen een vrij complex en omvangrijk geheel van uitgangspunten en eisen wordt gehanteerd. Het panel adviseert om het hoofddoel van de toetsen beknopter en transparanter te omschrijven. Studenten kunnen zich meestal vinden in de feedback en beoordelingen die zij krijgen. Bij de inzendopgaven kan er nog gezorgd worden voor meer coherentie tussen feedback van de verschillende examinatoren en een betere opvolging van feedback.

Onderbouwing

Toetsbeleid en toetssysteem

De opleiding gaat voor de toetsing en beoordeling uit van het generieke beleid van LOI Hogeschool. Dit betekent onder andere dat toetsen dienen aan te sluiten bij de leerdoelen van de betreffende module en dat elke module wordt afgesloten met één of meerdere toetsen. Regelingen, procedures en de globale onderwijs- en toetsinhoud staan adequaat beschreven in de *OER Lerarenopleiding Basisonderwijs 2019-2020 (OER)*.

De procedures voor de ontwikkeling van toetsen zijn uitvoerig uitgewerkt waarbij minimaal twee freelance vakdeskundigen en een onderwijskundige vanuit LOI Hogeschool betrokken zijn. In de *Leer- en Toetsplannen* staat per module onder andere welke leerdoelen, toetstermen ('te toetsen einddoelen'), beheersingsniveaus en Dublin descriptors er getoetst worden. Dit borgt een voldoende validiteit van de toetsen. Het panel vindt de *Leer- en Toetsplannen* wel een vrij complex geheel van doelen en uitgangspunten, waarbij er relatief veel toetstermen zijn. Ook voor studenten is het niet altijd direct transparant waar ze aan moeten voldoen bij een toets: de toelichting van een docent of een herkansing is hier dan voor nodig. Het panel adviseert de opleiding om de leerdoelen en toetstermen transparanter en beknopter te beschrijven, zodat het ook helder wordt hoe de leeractiviteiten en de toetsing aansluiten bij deze doelen. De opleiding is voornemens om met programmaleeruitkomsten te gaan werken, wat volgens het panel een mooie kans is om dit punt te verbeteren. Daarbij is het volgens het panel van belang te investeren in de kennis over het formuleren van leeruitkomsten en leerwegaafhankelijk beoordelen.

Toetsing

Het panel ziet voldoende afwisseling in toetsvormen en een deel van de toetsen is praktijkgericht. Toetsing geschiedt met name middels theorie-examens, inzendopgaven en praktijkintegratieopdrachten. Daarnaast wordt bijvoorbeeld voor handschriftonderwijs een praktijkexamen ingezet en wordt het afstuderen met een mondeling examen afgesloten. Het panel heeft een selectie van toetsen met uitwerkingen van studenten ingezien en vindt deze over het algemeen voldoen aan het gestelde niveau.

Inzendopgaven

De bekwaamheidseisen worden getoetst aan de hand van inzendopgaven en vervolgens ook meegenomen in de praktijkintegratie en bij het afstuderen. Aan deze toetsing gaat soms formatieve evaluatie vooraf via inzendopgaven die van feedback worden voorzien maar niet als summatieve toets gelden. De huiswerkdocenten treden op als examinator en beoordelen de inzendopgaven via *LOI Campus*.

Theorie-examens

De kennisbases worden getoetst aan de hand van digitale examens die op een ruim aantal locaties in Nederland kunnen worden afgelegd ('flex-examens'). Studenten vinden het positief dat de examens op verschillende locaties en momenten kunnen worden afgelegd. Voor de theorie-examens zijn er proefexamens aanwezig in *LOI Campus*. Het panel ziet zowel examenopgaven van een goed niveau als examenopgaven waarbij er aan minimale eisen wordt voldaan. De wettelijk verplichte wiscaat rekentoets van Cito wordt afgenomen binnen de module Rekenen: eigen vaardigheid, binnen thema 1. Examens kunnen binnen zes weken na beoordeling worden ingezien door studenten. Studenten vinden het jammer dat dit alleen in Leiderdorp kan en hebben de wens voor een online inzagemoment geuit bij het panel. Het panel kan zich voorstellen dat een online inzage inderdaad beter past bij een afstandsopleiding.

Praktijkintegratieopdrachten

De vergaarde kennis en vaardigheden worden aan het einde van elk thema integraal getoetst binnen praktijkintegratieopdrachten, die worden opgenomen in een digitaal portfolio. Het portfolio wordt zo gedurende de opleiding gevuld met praktijkintegratieopdrachten en ervaringen van de student op de stagescholen. De praktijkintegratieopdrachten worden beoordeeld door een praktijkexaminator (zie onder bij Afstudeerfase).

Beoordeling

Voor docenten is de beoordelingsrol als examinator een belangrijke, omdat zij anders dan het beantwoorden van vragen meestal geen fysiek onderwijs verzorgen in de traditionele zin. Studenten zijn over het algemeen tevreden over de feedback en beoordelingen die ze krijgen. Wel ervaren studenten bij de inzendopgaven enige verschillen tussen examinatoren wat betreft de omvang en kwaliteit van de feedback en het hanteren van bepaalde generieke eisen aan opdrachtuitwerkingen. Het panel herkent dit uit de bestudeerde toetssets van de inzendopgaven en raadt de opleiding aan om de coherentie in de feedback en de beoordeling te verbeteren en de technische voorwaarden zoals de APA-bronvermelding gelijk te gaan beoordelen bij elke opdracht. Ook de opvolging van feedback kan verbeterd worden door examinatoren de feedback van eerdere beoordelingen mee te laten nemen bij hun beoordeling.

Afstudeerfase

Het afstuderen bestaat uit de LiO-stage (20 EC) en het praktijkgericht afstudeeronderzoek (8 EC), die beiden bij dezelfde stageschool worden uitgevoerd. De afstudeerprocedures zijn adequaat en staan helder beschreven in *LOI Campus*.

De opzet van en de wijze waarop de LiO-stage wordt begeleid staan beschreven bij standaard 2. De LiO stage wordt beoordeeld door een praktijkexaminator vanuit LOI Hogeschool op basis van een portfolio, een lesobservatie en een criteriumgericht interview. De praktijkexaminator dient wogeschoold te zijn en ruime, recente ervaring te hebben in het basisonderwijs. De praktijkexaminator heeft halverwege en aan het einde van de LiO-stage afstemming met de praktijkbegeleider op de stageplek. Het panel heeft gesproken met een deel van de praktijkexaminatoren en is positief over de wijze waarop zij met elkaar afstemmen en beoordelingen uitvoeren.

Het afstudeeronderzoek heeft een ontwerpgericht karakter, waarbij studenten een praktijkprobleem analyseren en op basis hiervan een onderwijsvernieuwing implementeren. Voor het afstudeeronderzoek krijgt de student een afstudeerbegeleider toegewezen. Het panel heeft van studenten vernomen dat hoewel docenten in de rest van de opleiding snel reageren, een goedkeuring van het onderzoeksplan voor het afstuderen in de beleving van studenten relatief lang duurt. Na goedkeuring van het onderzoeksplan kan de student het afstudeeronderzoek starten. Het afstudeeronderzoek wordt beoordeeld door de afstudeerbegeleider en een tweede, onafhankelijke beoordelaar. Als zowel de LiO-stage als het afstudeeronderzoek met een voldoende zijn beoordeeld, volgt een mondelinge afstudeerzitting met de coach, de afstudeerbegeleider, een tweede onafhankelijke examinerator en eventueel de praktijkbegeleider vanuit de stageschool, waarin de student zijn afstudeeronderzoek en portfolio-opdrachten verdedigt. De beoordeling voor de mondelinge afstudeerzitting telt mee voor het uiteindelijke cijfer van het afstudeeronderzoek.

Vrijstellingenbeleid

Een deel van de studenten brengt relevante diploma's of certificaten mee en kan vrijstellingen aanvragen. Het panel constateert dat de examencommissie adequate vrijstellingsprocedures hanteert, die duidelijk zijn beschreven in de *OER*. Er worden geen vrijstellingen voor stages verleend. Een deel van de instromende studenten heeft onderwijservaring op het hbo-bachelorniveau, als onbevoegd docent in het basisonderwijs of in andere takken van het onderwijs. Hierdoor is EVC ook een interessante optie voor bepaalde studenten met werkervaring. De EVC-procedure wordt afgenomen in samenwerking met EVC-aanbieder Bureau STERK. Het panel heeft diverse vrijstellingsdossiers bestudeerd die zijn gebaseerd op een EVC-procedure en concludeert dat de EVC-procedure zorgvuldig wordt uitgevoerd, waarbij de examencommissie beslist over vrijstellingen. Omdat de modules in flexibele volgorde gevolgd kunnen worden, kunnen vrijstellingen gemakkelijk leiden tot studieduurverkorting. LOI Hogeschool geeft aan dat het kortst mogelijke traject met aftrek van vrijstellingen 2,5 jaar duurt. Het betreft tot nu toe enkele studenten die deze mate van studieduurverkorting hebben gekregen.

Kwaliteitsborging toetsing en beoordeling

De examencommissie Education borgt de kwaliteit en het niveau van toetsing en beoordeling volgens de wettelijke vereisten voor alle lerarenopleidingen binnen LOI Hogeschool. De examencommissie bestaat uit vier externe leden en een secretaris vanuit LOI Hogeschool.

Binnen de examencommissie hebben enkele leden een Senior Kwalificatie Examinering behaald. Het panel heeft verslagen van de examencommissie ingezien en gesproken met leden van de examencommissie. Hierbij heeft het panel gezien dat de examencommissie een proactieve houding heeft bij de borging van het eindniveau. De examencommissie bekijkt periodiek steekproeven van toetsen en eindwerken en brengt hierover adviezen uit naar de opleiding. De examencommissie geeft hierbij aan dat adviezen goed worden opgevolgd door de opleiding en dat er korte lijnen zijn tussen de examencommissie en de opleiding. Ook houdt de examencommissie goed zicht op de kwalificaties van examinatoren, de EVC-procedure en de OER. Tijdens de maatregelen tegen het COVID-19 virus zijn enkele toetsvormen licht aangepast en hiertoe heeft de opleiding een goed onderbouwd plan voorgelegd aan de examencommissie. De examencommissie kon hier zonder verdere voorwaarden mee akkoord gaan en staat in voor het eindniveau dat studenten tijdens de maatregelen hebben behaald.

De opleiding heeft een intern professionaliseringsbeleid voor examinatoren. Examinatoren vervullen binnen de opleiding de rol van toetsontwikkelaar of beoordelaar, waarbij deze rollen gescheiden zijn. Deskundigheidsbevordering is in lijn daarmee gericht op de specifieke rol die een examinerator vervult. De deskundigheidsbevordering bestaat onder andere uit didactische training voor de ontwikkeling van toetsen, training op het gebied van beoordeling en kalibratie onder examinatoren voor praktijkbeoordelingen en het eindniveau. Verder zijn er duidelijke profielen waaraan examinatoren moeten voldoen, waarin ook expertise en ervaring met toetsing en beoordeling zijn opgenomen. Het panel vindt deze vormen van deskundigheidsbevordering voor toetsing volstaan.

In het kader van landelijke kalibratie heeft de opleiding deelgenomen aan peerreviews met andere opleidingen voor leraar basisonderwijs in de visitatiegroep Pabo Midden. Ideeën voor de toekomst die de opleiding hierbij heeft opgedaan, zijn bijvoorbeeld een kennisbank rondom afstudeerthema's en het idee om afstudeerders elkaar feedback te laten geven.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding kent ten tijde van de visitatie 19 afgestudeerden en het werkveld is positief over het niveau van deze afgestudeerden. Afgestudeerden bezitten goede professionele vaardigheden en zij vinden gemakkelijk een (nieuwe) baan. Bij het afstuderen maken studenten een mooie ontwikkelingsstap naar een professionele, onderzoekende houding. Het panel ziet goede praktijkproducten voor de LiO-stage en systematisch aangepakte afstudeeronderzoeken. Afgestudeerden laten een brede blik op het werkveld zien en bereiken daarnaast diepgang binnen het onderwerp van het onderzoek. Studenten dienen nog meer aangemoedigd te worden om internationale wetenschappelijke bronnen te gebruiken voor de onderbouwing van de afstudeeronderzoeken. Het panel herkent zich in de door de opleiding gegeven beoordelingen, waarbij het interessant zou zijn om te onderzoeken waarom er relatief veel 'middenscores' zijn bij de afstudeeronderzoeken. De feedback op de LiO-stage is van een goede kwaliteit. De oordelen bij de afstudeeronderzoeken kunnen nog beter onderbouwd worden door de beoordelaars.

Onderbouwing

Gerealiseerd niveau

Het panel heeft voorafgaand aan het visitatiebezoek 15 afstudeerdossiers bestudeerd. De selectie is gemaakt uit de totale lijst van 19 afgestudeerden. De selectie is zoveel mogelijk een evenwichtige weerspiegeling van de verschillende beoordelingen. De afstudeerdossiers bestaan uit diverse bewijzen uit het portfolio van de LiO-stage en het afstudeerverslag, met beoordelingsformulieren.

Studenten realiseren de beoogde leerresultaten op het hbo-bachelorniveau in de beide afstudeeronderdelen waarbij zij in de ogen van het panel een mooie ontwikkelstap maken ten opzichte van eerdere toetsresultaten. Het panel ziet hier een overgang van nog vrij verhalende (les)plannen bij de inzendopgaven naar een professionele onderzoeks aanpak en schrijfstijl bij het afstuderen. Het zou volgens het panel interessant zijn voor de opleiding om te bekijken of al eerder in de opleiding een hogere standaard voor onderzoeksvaardigheden gehanteerd kan worden om de overgang naar het afstuderen te versoepelen. De afstudeeronderzoeken zijn systematisch aangepakt en laten zien dat afgestudeerden een brede blik op het werkveld hebben en een mooie diepgang kunnen bereiken tijdens het uitvoeren van het onderzoek. De onderwerpen van de onderzoeken zijn actueel en het betreft bijvoorbeeld onderzoeken naar Engelse lessen, formatieve assessments of ouderbetrokkenheid binnen het basisonderwijs. De onderzoeken zijn theoretisch voldoende onderbouwd, waarbij studenten naar mening van het panel nog meer door de opleiding aangemoedigd kunnen worden om -naast veel praktijkgerichte publicaties en Nederlandse literatuur- ook internationale wetenschappelijke bronnen te gebruiken. De afstudeeronderzoeken zijn beoordeeld in een range van cijfers van 6,4 tot 7,7. Dit geeft het panel een beeld van relatief veel 'middenscores' en het panel kan zich voorstellen dat het interessant is voor de opleiding om nader te onderzoeken of meer differentiatie in de

beoordelingen wenselijk is. De feedback die afstudeerders krijgen op de onderzoeken zijn vrij beknopt en beschrijvend. Het panel adviseert de opleiding om de oordelen beter te onderbouwen. De opleiding controleert afstudeeronderzoeken structureel op plagiaat. Omdat het panel positief is over de afstudeeronderzoeken, doet het panel de suggestie om te bekijken of er afstudeeronderzoeken gepubliceerd of ingezonden kunnen worden voor scriptiewedstrijden.

Studenten laten consistente resultaten zien in de afstudeeronderzoeken en de LiO-stages. Bij de LiO-stages variëren de beoordelingen in een bredere range: van 80% (=minimale score) tot 100% (=maximale score). Uit de portfolio's en de beoordelingen van de LiO-stages blijkt voor het panel dat afgestudeerden goede praktijkvaardigheden voor het leraarschap hebben opgedaan tijdens de opleiding. Het panel vindt de feedback die de praktijkexaminatoren geven van een goede kwaliteit.

Functioneren afgestudeerden

Afgestudeerden van deze opleiding vinden gemakkelijk een (nieuwe) baan in het (speciaal) basisonderwijs. De opleiding geeft aan dat op dit moment alle 19 afgestudeerden een baan in het basisonderwijs hebben, meestal op de school waar zij de LiO-stage hebben gelopen. Het werkveld is erg tevreden over de afgestudeerden en benadrukt dat studenten en afgestudeerden van deze opleiding door hun werkervaring vaak over goede professionele vaardigheden beschikken en zelfstandig kunnen werken. Ook de vaardigheden voor het leraarschap zijn goed ontwikkeld bij de afgestudeerden volgens het werkveld.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande deeltijd hbo-bachelor Opleiding tot leraar Basisonderwijs van LOI Hogeschool als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Formuleer een breed gedeelde eigen visie op het leraarschap;
- Maak duidelijk of en hoe de SBL-competenties worden toegepast in de opleiding.

Standaard 2

- Versterk de samenhang binnen het curriculum vanuit een gedeelde visie op het leraarschap;
- Vergroot de intervisie en samenwerking tussen huiswerkdocenten;
- Zorg voor een betere studiebegeleiding die de studievoortgang stimuleert;
- Borg dat studenten vroeg in de opleiding goed aansluitende opdrachten kunnen uitvoeren in de praktijk;
- Het panel raadt de opleiding aan om duidelijker keuzes te maken wat betreft de volgorde van modules in de propedeuse en de hoofdfase.

Standaard 3

- Omschrijf het hoofddoel van toetsen beknopter en transparanter;
- Zorg bij de inzendopgaven voor meer coherentie en opvolging bij de beoordelingen van verschillende examinatoren.

Standaard 4

- Stimuleer studenten meer om internationale wetenschappelijke bronnen te gebruiken bij de afstudeeronderzoeken;
- Onderbouw de beoordelingen van de afstudeeronderzoeken uitgebreider.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijd	Gesprek	Deelnemers	Vorm
08:30 09:00	Paneloverleg	Panel	
09:00 09:30	Kennismaking LOI	Panel, Opleidingsmanagement, Coördinator Realisatie - management Coördinator Beleid	Live-gesprek
09:30 10:15	Opleidingsmanagement	Opleidingsmanagement	Live-gesprek
10:15 10.30	Overleg panel		
10:30 11:00	ST1: BVC	Beroepenveldcommissie	Combinatie live- en Teams- gesprek
11:00 11:15	Overleg panel		
11.15 11.45	ST2: Studenten en alumni	Gedeelte panel + studenten en alumni	Combinatie live- en Teams- gesprek
11.15 11.45	ST2: Onderwijsleeromgeving	Gedeelte panel + docenten, coaches, ontwikkelaars, (praktijk)examinatoren	Combinatie live- en Teams- gesprek
11.45 12.00	Wisseling panel/gespreksgroepen		
12.00 12.30	ST2: Studenten en alumni	Gedeelte panel + studenten en alumni	Combinatie live- en Teams- gesprek
12.00 12.30	ST2: Onderwijsleeromgeving	Gedeelte panel + docenten, coaches, ontwikkelaars, (praktijk)examinatoren	Combinatie live- en Teams- gesprek
12.30 13.15	Lunch + Besloten overleg panel		
13:15 13:45	ST3: Praktijkexaminatoren		Teams- gesprek
13:45 14:00	Overleg panel		

Tijd	Gesprek	Deelnemers	Vorm
14:00 14:30	ST3: Examencommissie		
14:30 14:45	Overleg panel		
14:45 15:15	ST4: Werkveldvertegenwoordiging	Werkveldvertegenwoordigers (klanten B2B) en Adviseur Leren & Ontwikkelen LOI	Combinatie live- en Teams- gesprek
15:15 15:30	Extra gesprek management over laatste praktische vragen	Opleidingsmanagement	Live- gesprek
15:30 16:15	Beraad panel		
16:15 16:30	Terugkoppeling		

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie-rapport hbo-bachelor Opleiding tot leraar Basisonderwijs LOI Hogeschool
- Rapport 'Genomen maatregelen LOI Hogeschool t.b.v. positief besluit onder voorwaarden' (2013)
- BOP Lerarenopleiding Basisonderwijs (2014)
- Kennisbasismatrix LOI basisonderwijs
- Bekwaamhedenmatrix LPO
- Dublin Descriptoren - bekwaamheden en modules
- Opleidingsbekwaamheden Lerarenopleiding basisonderwijs
- Programmaleeruitkomsten Lerarenopleiding basisonderwijs 2020-2021
- Beschrijving opleiding bekwaam mentorschap
- Beleid LOI-docenten (2019)
- Docenten Pabo – specificaties
- Leer- en Toetsplannen Lerarenopleiding basisonderwijs
- Studiehandleidingen en -materiaal in de online leeromgeving 'LOI Campus'
- EVC-standaard hbo-bachelor Lerarenopleiding Basisonderwijs (2018)
- Voorbeelden van EVC-dossiers
- Didactisch model LOI Hogeschool (2019)
- OER Lerarenopleiding Basisonderwijs 2019-2020
- Lijst van afgestudeerden 2017-2020
- Handleiding LiO stage student
- Handleiding LiO Stage praktijkbegeleider
- Correctierichtlijnen LiO stage
- Correctierichtlijn afstuderen
- Brief Inspectie van het onderwijs 'Verkenning naar inrichting traject pabo LOI Hogeschool in samenwerking met 'Dit is wijs' (2019)
- Selectie van gemaakte toetsen
- Selectie van evaluatiegegevens en panelverslagen
- Selectie van verslagen van de beroepenveldcommissie Education
- Jaarverslag examencommissie 2018
- Actuele verslagen vergaderingen examencommissie 2019 en 2020
- CV's leden examencommissie

Bijlage 3 Curriculumoverzicht

PROPEDEUSEFASE		
Thema 1	<i>Studievaardigheden</i>	3ec
Oriëntatie op studie & beroep Totaal: 30ec	<i>Inleiding digitaal portfolio</i>	0ec
	<i>Onderwijskunde - de school en het kind</i>	3ec
	<i>Taal - eigen vaardigheid</i>	5ec
	<i>Rekenen - eigen vaardigheid</i>	5ec
	<i>Vakken op de basisschool</i>	3ec
	<i>Onderzoeksvaardigheden in het basisonderwijs</i>	6ec
	<i>Praktijkintegratie - oriëntatie op studie en beroep</i>	5ec
Thema 2	<i>Onderwijskunde - lesgeven</i>	5ec
Lesgeven Totaal: 30ec	<i>Taal – inhoud & didactiek 1</i>	5ec
	<i>Rekenen – inhoud & didactiek 1</i>	5ec
	<i>Oriëntatie op jezelf en de wereld (OJW) - inleiding</i>	5ec
	<i>Kunsteducatie - inleiding</i>	5ec
	<i>Praktijkintegratie - lesgeven</i>	5ec
HOOFDFASE		
Thema 3	<i>Onderwijskunde - de groep in beweging</i>	5ec
De groep in beweging Totaal: 30ec	<i>Taal – inhoud & didactiek 2</i>	5ec
	<i>Het jonge kind</i>	5ec
	<i>Bewegingsonderwijs</i>	5ec
	<i>Handschriftonderwijs</i>	5ec
	<i>Praktijkintegratie - de groep in beweging</i>	5ec
Thema 4	<i>Onderwijskunde - leerlijnen en opbrengsten</i>	5ec
Leerlijnen en opbrengsten Totaal: 30ec	<i>Taal - inhoud & didactiek 3</i>	4ec
	<i>Rekenen - inhoud & didactiek 2</i>	4ec
	<i>OJW – natuur & techniek</i>	4ec
	<i>OJW – geschiedenis</i>	4ec
	<i>Kunsteducatie – dans en drama</i>	4ec
	<i>Praktijkintegratie - leerlijnen en opbrengsten</i>	5ec
Thema 5	<i>Onderwijskunde – de school en de omgeving</i>	5ec
De school en de omgeving Totaal: 30ec	<i>Vakintegratie</i>	4ec
	<i>OJW – aardrijkskunde</i>	4ec
	<i>Taal - Engels</i>	4ec
	<i>OJW - geestelijke stromingen</i>	4ec
	<i>Kunsteducatie – muziek</i>	4ec
	<i>Praktijkintegratie – de school en de omgeving</i>	5ec
Thema 6	<i>Onderwijskunde – passend onderwijs</i>	5ec
Passend onderwijs Totaal: 30ec	<i>Taal - inhoud & didactiek 4</i>	5ec
	<i>Rekenen inhoud & didactiek 3</i>	5ec
	<i>Leerlingenzorg</i>	5ec
	<i>Kunsteducatie – beeldende vorming</i>	5ec
	<i>Praktijkintegratie - passend onderwijs</i>	5ec
Thema 7	<i>Beroepsverdieping</i>	5ec
Specialisatie Totaal: 30ec	<i>Rekenen - jongere of oudere kind</i>	5ec
	<i>Taal - jongere of oudere kind</i>	5ec
	<i>Vakprofilering</i>	5ec
	<i>LOI-verdieping: (keuzevak)</i>	4ec
	<i>Internationalisering</i>	6ec
AFSTUDEERFASE		
Thema 8	<i>Voorbereiding LiO-fase en afstudeeropdracht:</i>	2ec
Bekwaam zijn en blijven Totaal: 30ec	<i>LiO-fase</i>	20ec
	<i>Afstudeeropdracht</i>	8ec